

**मुंबई उपनगर जिल्हा किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन
आराखड्यांवरिल (Coastal Zone Management Plans-
CZMPs), २०१९ अंतर्गत पर्यावरण विषयक जाहिर
जनसुनावणी बाबतचा इतिवृत्तांत**

पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, भारत सरकार,
नवी दिल्ली यांनी जी.एस.आर.३७ (इ), दिनांक १८ जानेवारी, २०१९
रोजी नविन सागरी नियमन क्षेत्र (Coastal Regulation Zone- CRZ),
२०१९ प्रसिध्द केली. सदरहू अधिसुचनेच्या तरतुदीनुसार केंद्र शासन
प्राधिकृत संस्थेमार्फत सागरी किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे
(Coastal Zone Management Plans - CZMPs) अद्वयावत / तयार
करणे अपेक्षित आहे.

त्याअनुषंगाने, सदरहू काम महाराष्ट्र शासनाने नॅशनल सेंटर
फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट (National Centre for Sustainable

Coastal Management - NCSCM), चेन्नई, तामीळनाडू, या केंद्र शासन प्राधिकृत संस्थेस दिले होते. ,

नॅशनल सेंटर फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट (National Centre for Sustainable Coastal Management - NCSCM), चेन्नई या संस्थेने मुंबई उपनगर/बृहन्मुंबई प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे, २०१९ तयार करण्याचे काम पूर्ण केले आहे. त्यानुसार सीआरझेड, २०१९ अधिसूचना मधील परिशिष्ट IV, परिच्छेद ६ नुसार मुंबई शहर जिल्ह्याचे उक्त प्रारूप सागरी किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे हे सर्व जनतेच्या सूचना, हरकती, आक्षेप आमंत्रित करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरणाने संकेतस्थळावर प्रसिध्द केले होते.

त्याअनुषंगाने, पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी बुधवार, दिनांक ०५ मार्च, २०२० रोजी दुपारी १२.०० वाजता जिल्हाधिकारी कार्यालय-मुंबई उपनगर, जिल्हा समिती सभागृह, प्रशासकीय इमारत, १० वा मजला, चेतना कॉलेज जवळ, शासकीय वसाहत,

वांद्रे (पूर्व) मुंबई - ४०० ०५१ येथे आयोजित करण्यात आलेली होती.

भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र. ई- २० / २०२० व्दारा पत्र क्र.बीओ/जेडी/डब्लुपीसी/पीएच/बी-८१० दिनांक ०२ मार्च, २०२० अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती गठित केली:-

- १) जिल्हादंडाधिकारी - मुंबई उपनगरजिल्हा - **अध्यक्ष**
किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
(अतिरिक्त जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा कमी दर्जाचा नसावा)
- २) प्रादेशिक अधिकारी-मुंबई - **सदस्य**
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई
+(महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांचे प्रतिनिधी)
- ३) उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई-२ - **समन्वयक**
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,
मुंबई

माननीय जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर जिल्हा हे समितीचे अध्यक्ष आहेत, परंतु, महत्वाच्या कामासाठी त्यांना मंत्रालयात जावे लागल्याने त्यांनी अपर जिल्हाधिकारी सौ. निलिमा धायगुडे यांना पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी समितीच्या अध्यक्षपदी काम करण्याची सूचना केली. त्याअनुषंगाने, अपर जिल्हाधिकारी तथा जिल्हादंडाधिकारी यांनी अध्यक्ष पदाची जबाबदारी स्विकारली.

श्री सतिश पडवळ, उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई -२, मप्रनि मंडळ, मुंबई तथा समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी समितीच्या अध्यक्षांचे, केंद्र शासन प्राधिकृत संस्था नॅशनल सेंटर फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट (National Centre for Sustainable Coastal Management - NCSCM), चेन्नई यांचे प्रतिनिधी, पत्रकार, पर्यावरण तज्ज्ञ व मोठ्या संख्येने उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत केले. समितीच्या अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी बाबतची प्रस्तावना विषद केली.

समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी असे सांगितले की भारत सरकारच्या वने व पर्यावरण मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार विशिष्ट प्रकल्प/योजना यांना पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यापूर्वी पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

समन्वयक, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी असे सांगितले की पर्यावरण, वने व वातावरणीय बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांनी जी.एस.आर.३७ (इ), दिनांक १८ जानेवारी, २०१९ रोजी नविन सागरी नियमन क्षेत्र (Coastal Regulation Zone- CRZ), २०१९ प्रसिध्द केले. सदरहू अधिसूचनेच्या तरतुदीनुसार केंद्र शासन प्राधिकृत संस्थेमार्फत सागरी किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे (Coastal Zone Management Plans - CZMPs) अद्ययावत / तयार करणे अपेक्षित आहे. महाराष्ट्र शासनाने सदरहू काम नॅशनल सेंटर फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट (National

Centre for Sustainable Coastal Management - NCSCM), चेन्नई, तामीळनाडू, या केंद्र शासन प्राधिकृत संस्थेस दिले होते.

नॅशनल सेंटर फॉर सस्टेनेबल कोस्टल मॅनेजमेंट (National Centre for Sustainable Coastal Management - NCSCM), चेन्नई या संस्थेने मुंबई उपनगर/बृहन्मुंबई प्रारूप किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे, २०१९ तयार करण्याचे काम पूर्ण केले आहे. त्यानुसार सीआरझेड, २०१९ अधिसूचना मधील परिशिष्ट IV, परिच्छेद ६ नुसार मुंबई उपनगर/बृहन्मुंबई उक्त प्रारूप सागरी किनारा क्षेत्र व्यवस्थापन आराखडे हे सर्व जनतेच्या सूचना, हरकती, आक्षेप आमंत्रित करण्यासाठी महाराष्ट्र सागरी किनारा व्यवस्थापन प्राधिकरणाने संकेतस्थळावर प्रसिध्द केले व तसेच मप्रनि मंडळ व जिल्हा अधिकारी उपनगर यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द केले आहे संचालक, पर्यावरण विभाग, महाराष्ट्र शासन, १५ वा माळा नविन प्रशासकीय इमारत, मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२ यांच्या मार्गदर्शनाखाली पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित केलेली आहे.

सदस्य, यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प किंवा योजनांमुळे सामान्य जनतेस प्रकल्पामुळे / योजनांमुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रणेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनांचा विचार करणे आहे.

सदस्य , पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की वरिल पर्यावरण अधिसूचनेनुसार ३० दिवस अगोदर स्थानिक वृत्तपत्रात पर्यावरण विषयक जाहीर लोकसूनावणी सूचना देणे बंधनकारक आहे. त्याअनुषंगाने जिल्हाधिकारी कार्यालय, मुंबई शहर यांनी स्थानिक वृत्तपत्र दैनिक लोकसत्ता यात मराठीत व राष्ट्रीय वृत्तपत्र इंडियन एक्सप्रेस यात इंग्रजीत दिनांक ०४ फेब्रुवारी, २०२० रोजी जनसुनावणीबाबत जाहीर सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्यात सामान्य जनतेस उपरोक्त प्रकल्पाविषयी काही आक्षेप,

हरकती, सूचना असल्यास त्या लेखी स्वरूपात नोंदविण्याचे
आवाहन करण्यात आले होते.

समन्वयक यांनी सांगितले की वरिल प्रस्तावित योजनेबाबत
मप्रनि मंडळ कार्यालयास विविध सूचना, आक्षेप प्राप्त झालेले आहेत.
त्यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप,हरकती,
सूचना असल्यास ती संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी किंवा
तोंडी स्वरूपात ती देऊ शकतात असे सांगितले. डॉ. हर्षवर्धन
यांनी पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी सुरु करण्याची विनंती
मा. अध्यक्षांना केली.

निलिमा धायगुडे, अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर
जिल्हा तथा अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती
यांनी प्राधिकृत संस्थेच्या प्रतिनिधी / पर्यावरण सल्लागारांना
पर्यावरण विषयक उपाय योजनांची माहिती शासनाच्या व स्थानिक
भाषा मराठीतून करण्याची सूचना केली व सर्व जनसमूहाला
निर्भयतेने त्यांचे काही आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास ते
नोंदविण्याचे आवाहन केले.

प्राधिकृत संस्थेच्या प्रतिनिधी / पर्यावरण सल्लागारांनी योजनांची माहिती सादरीकरणाव्दारे उपस्थित जनसमूहास दिली.

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समितीने उपस्थितांना आक्षेप, सूचना नोंदविण्याचे आवाहन केले.

उपस्थित नागरिकांनी विचारलेले प्रश्न व त्यास प्रकल्प प्रवर्तक / प्रकल्प सल्लागार / पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांना दिलेली उत्तरे याबाबतची माहिती पुढीलप्रमाणे आहे-

एडव्होकेट गॉडफ्री फ्रिमेंटा, मुंबई:-

दोन संस्थेमार्फत हरकती घेतलेल्या आहेत. सर्व प्रथम मुंबई -मुंबईत ज्या घडामोडी झाल्या काही दशकामध्ये. मुंबईत सीआरझेड क्षेत्र आहे १०,९०० हेक्टर. म्हणजे मुंबई सीआरझेड १/४ भाग हा २६.३२% मुंबई क्षेत्र सीआरझेड

मुंबईस १/४ भागास सीआरझेडने वेढलेले आहे. महाराष्ट्र मेरीटाईम बोर्डाने महाराष्ट्र शोअरलाईन मॅनेजमेंट प्लॅन, २०१७ (Maharashtra Shoreline Management Plan) ला तयार केला. या दृष्टीकोनातून त्याला कारण जागतिक तापमान (ग्लोबल वार्मिंग), ग्लेशियर मेल्टिंग त्यामुळे मुंबईच्या समुद्राची पातळी ही वाढत आहे. त्यासाठी पर्यावरण, वने व वातावरण बदल मंत्रालय, भारत सरकार, नवी दिल्ली यांनीही अभ्यास केलेला होता आणि असा निष्कर्ष

काढण्यात आलेला होती की मुंबईच्या समुद्राच्या पाण्याची पातळी ही ०.१ मिलीमीटरने दरवर्षी वाढत आहे. सदरहू वेग वाढू शकतो.

२००५ च्या मुंबईतील महापुरानंतर महाराष्ट्र शासनाने दोन समिती गठित केल्या. एक मॅपकाँस्ट व दुसरी सीपीडब्लूआरएसस पुणे. त्याच्याबरोबरच डॉ. माधव चितळे समितीची स्थापना केली. डॉ. माधव चितळे समितीने मुंबईच्या महापुराच्या अनुषंगाने वीस शिफारशी केल्या. त्याचप्रमाणे महापुरासाठी अनेक कारणांपैकी एक कारण दिले, ते म्हणजे समुद्राच्या पाण्याची पातळी वाढणे. त्याच्या अगोदर नातू समिती, १९७८, धारावी स्ट्रॉम ड्रेनेज सिस्टिमचा अहवाल १९८८, १९९३ विंडस्टोवार रिपोर्ट, रेमिडियल मेजर्स बाय आयआयटी पवई आहे व शेवटी माधव चितळे समिती. डॉ. माधव चितळे समितीने सर्व अहवालांचा अभ्यास करून शेवटी त्यांनी त्रिमिती अभ्यास (Three Dimensional) करण्याचे निर्देश दिले. जॅव्हा वांद्रे - वरळी सी लिंक बांधताना त्याचा जो परिणाम किना-यावर झाला व किना-याची जी धुप होत आहे, ती गुगल मॅपवरून स्पष्ट दिसते. आता असा अनुभव येत आहे की समुद्र हा अतिक्रमण करत आहे.

अशी परिस्थिती असताना सीआरझेडसाठी एनसीएससीएम यांनी जी धोका रेषा (Hazard Line) जी तयार केली आहे, ती वरिल सर्व घटकांचा विचारात न घेता तयार केलेली आहे. कोस्टल झोन मॅनेजमेंट प्लॅनमध्ये उल्हास नदी जी वसई क्रीकला मिळते, तेथे ३-४ कि.मी. आत धोका रेषा दाखविली आहे, तर दुस-या बाजूस

एसेल वर्ल्ड आहे, जेथे मँग्रोसचे क्षेत्र आहे, जेथे दाट लोकवस्ती आहे, अशा ठिकाणी ती २-३ कि. मी. आत दाखविलेली आहे. पुराचे पाणी हे दोन्ही बाजूस सारख्या पातळीतच राहणार. तरीही धोका रेषा (Hazard Line) दाखवताना भेदभाव करण्याचे कारण काय? तर अशी शंका येते की एसेल वर्ल्डकडे १८०० एकरचा भूखंड आहे, त्यात ८०० एकर हा खुला भूखंड आहे, जो तो विकसित करायचा आहे. म्हणून धोका रेषा (Hazard Line) ही एसेल वर्ल्डच्या परिघाभोवती दाखविलेली आहे. यावर आक्षेप नोंदवित आहे.

२००८ व २०१३ साली माहिती अधिकार कायद्यांतर्गत (२००५) आरटीआय अंतर्गत मिळविलेल्या माहितीनुसार भारतात ३८ मँग्रोस क्षेत्र/ठिकाणे आहेत (National Mangroves Sites) त्यात विक्रोळी ३४ नंबरवर तर मनोरी वसई ३७ नंबरवर आहेत. विविध जापनाव्दारे व मुंबई उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार केस क्रं. ३२४६/२००४ च्या मँग्रोस क्षेत्र हे राखीव जंगल (Reserved Forest) म्हणून जतन करणे बंधनकारक आहे.

तरी येथे आक्षेप नोंदविण्यात येते की -

अ) मँग्रोस क्षेत्र हे राखीव जंगल (Reserved Forest) सीझेडएमपीने नकाशात दाखविलेले नाही (रिट पिटिशन नं. ३२४६/२००४ मुंबई उच्च न्यायालय निर्णय).

तरी सर्व मँग्रोस क्षेत्र हे राखीव जंगल (Reserved Forest) दाखविण्यात यावे,

त्यांनी पुढे सांगितले की मनोरी ते वसई हे राष्ट्रीय मॅंग्रोस क्षेत्र (National Mangroves Sites) म्हणून घोषित आहे.

ब) सीझेएमपीने जे मॅपिंग केलेले आहे, ते गुगल मॅपवरून केलेले आहे. आम्ही सदरहू नकाशाच्या सत्यतेबाबत शंका उपस्थित करतो. ब-याचठिकाणी विविध भाग वगळले आहेत.

त्यांनी पुढे सांगितले की मार्चे ते गोरई - डीपी २०३४ तयार झाला १९६७, १९८१. त्यावेळी तो ना विकास क्षेत्र / नो डेव्हलपमेंट झोन म्हणून घोषित होते. मात्र डी.पी.मध्ये सदरहू क्षेत्रात महानगर पालिकेने बरेच रस्ते विकसित करण्याचे प्रयोजन केले. याचा अर्थ वर्सोवा ते गोरई, मड आयलंड येथे विकासासाठी सदरहू रस्त्यांचे प्रयोजन होते, म्हणूनच जे सीआरझेड-३ मध्ये होते, ते सीआरझेड-२ मध्ये वर्गीकृत करण्यात आले.

डॉ. माधव चितळे समितीने सांगितले की जर सॉल्ट प्लॅन्ट लॅण्ड वर जर बांधकाम केले, तर तो मुंबईचा आत्महत्याचा क्षण असेल.

त्याचप्रमाणे गावठाण हद्द दर दहा वर्षांनी १०० मीटर्स एवढी वाढवावी लागते.

मुंबईचे कोळीवाडे जगवणे व त्यांचे संरक्षण करणे गरजेचे आहे. मात्र वरिल घटकांचा नकाशात समावेश नाही.

त्यांनी आक्षेप नोंदविताना सांगितले कांदळवनांबाबत उच्च न्यायालयाच्या आदेशांना बगल देण्याचे काम चालू आहे. कांदळवन हे राखीव वन म्हणून घोषित करावे असा उच्च न्यायालयाचा आदेश आहे. (रिट पिटिशन नं.३२४६/२००४).

त्याअनुषंगाने गोरईपासून विक्रोळीपर्यंत, कांदळवन क्षेत्र हे वनक्षेत्र घोषित करावे अशी विनंती केली.

२) श्री उत्तम अमरनानी, मुंबई, प्रतिनिधी,

कार्टर रोडला चटई क्षेत्र किती मिळेल. २.७ मिळेल का १.८५, याचा खुलासा करण्यात यावा.

३) श्री अरविंद साने, मुंबई:-

मी खालील आक्षेप नोंदवित आहे -

अ) नकाशात बेडरॉक दाखविण्यात आलेले नाहीत

ब) मँग्रोस (कांदळवन) चुकीची दाखविली आहेत,

क) इंटर टायडल झोन दाखविलेला नाही,

ड) बफर झोन चुकीचा दाखविलेला आहे,

इ) जुहु कोळीवाडा सीमा दाखविलेले नाही,

ई) जुहु कोळीवाडा गाव सीआरझेडप्रमाणे सूचित करावे,

४) श्री के.बी.सुर्वे, एसआरए को.-हाऊसिंग ऑर्गनायझेशन-

वाट्रे पश्चिमेला आमची एसआरए हाऊसिंग को. सोसायटी आहे. पुनर्वसन विभागातून तयार झालेली आहे. सादारणत ६०० झोपडपट्टीवासियांच्यासाठी १९९८ साली हा प्रकल्प मंजूर झालेला आहे. लॅण्डवर्ड व सीवर्ड साईड येथून मोकळे होऊन सीआरझेडने परवानगी दिली आहे, प्लॉट नंबर ९०८, ९०९, ९१०,९११ हा एवढा ६०० लोकांचा १९७६ पासूनचा प्रकल्प राखीव दाखविण्यात येत आहे. मी १९८४ पासून तेथे राहत आहे. कधिही तेथे मोकळी जागा नव्हती. तेथे खेळाचे मैदान नव्हते. तेथे टेकडीवजा जागा आहे. हा पूर्ण झोपडपट्टीचा भाग होता. पूर्वी तेथे तबेले होते. सक्षम प्राधिकरण-एसआरए प्राधिकरणाने मंजूर परवानगी मंजूर केलेली असताना हा राखीव केला तर आम्ही ६०० लोकांनी जायचे कुठे? तरी सदरहू प्रकल्प हा राखीव ठेवण्यात येऊ नये.

५) श्री संदीप बोरकर, कन्नमवार नगर, विक्रोळी, मुंबई:-

आमची व बाजूची बिल्डिंग या कांदळवन व बफर झोनमध्ये टाकलेल्या आहेत. यावर आमचे आक्षेप व सूचना आम्ही सादर केलेले आहेत. ही वसाहत १९७० साली वसवलेली आहे. १९९१ च्या आधी सीआरझेड नव्हता. बफर झोनमध्ये टाकल्यामुळे आम्ही आमचे पुनर्वसन करू शकत नाही. १९९१ च्या पूर्वीच्या जुन्या इमारती आहेत. तरी त्यांची बफर झोन रद्द करा. त्यामुळे जुन्या इमारतींचा पुनर्विकास होईल व अतिरिक्त घरे उपलब्ध होतील.

१९९१ साली सीआरझेडची मर्यादा ही ५०० मीटर्स होती, २०११ ला ती मर्यादा ही २०० मीटर्सवर आणली ,

ती आता ५० मीटर्सवर आणलेली आहे. १९९१ मध्ये बफर झोन व कांदळवनाची मर्यादा नव्हती.

जर सीआरझेडची मर्यादा ही ५०० मीटर्स होती, ती आता ५० मीटर्सवर आणलेली आहे तसेच बफर झोनची मर्यादा ही ५० मीटर्सवरून १० मीटर्सवर आणावी.

५ मार्च, २०१८ ला महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यावरण विभागाने एक परिपत्रक काढलेले आहे. त्यात म्हटले आहे की बफर झोनचा पुनर्विकासावर व सीझेडएमपीवर कुठलाही परिणाम होणार नाही.

या ५० वर्षांपूर्वीच्या जिल्हा वसाहती आहेत. जर पुनर्विकास झाला नाही, तर आम्ही काळाचा वाट बघायची काय? त्याचप्रमाणे हरकतीमध्ये आम्ही मांडले आहे की आमच्या इमारतीजवळून नाला वाहत आहे. नाल्याच्या एका बाजूस तटबंदी आहे, तर दुस-या बाजूस गोदरेजची जागा आहे. आम्ही सादर केलेली कागदपत्रे पूर्णपणे तपासावीत.

नियमाप्रमाणे कांदळवन, बफरझोन हे फक्त शासकीय वसाहतींना आहे. ते खाजगी वसाहतींना नाही. ते जीआर वाचण्यास घेत असताना समितीने जीआर न वाचण्याच्या सूचना केल्या.

६) श्री धनाजी पांडुरंग कोळी, जनरल सेक्रेटरी, फातीमा सोसायटी-

ज्या आराखड्यासाठी ही बैठक बोलावली आहे, यावरून असे दिसते की भारत सरकार व महाराष्ट्र सरकार यांचा ताळमेळ नाही. महाराष्ट्र सरकार व महानगरपालिका यांची याबाबतची कामे पूर्ण झालेली नाही. आराखड्यासाठी मुंबई महानगरपालिकेने सर्वेक्षण केलेले नाही. सदरहू आराखडा मुंबई महानगरपालिकेने व महाराष्ट्र शासनाने मंजूर करून केंद्र शासनास पाठविलेला नाही. तरी हा आराखडा मंजूर करू नये.

७) श्री हुसेन इंदोरवाला, मुंबई:-

माझे आक्षेप व सूचना या कोळीवाड्यांसाठी आहेत. सादरीकरणात सीआरझेडबाबत माहिती सांगण्यात आली.

श्री इंदोरवाला यांनी सांगितले की सीआरझेडचे तीन उद्देश आहेत. १) सागरी जैवविविधतेचे संरक्षण, २) समुद्रावर पारंपारिक व्यवसाय करतात, त्यांच्या उपजीविकेचे संरक्षण करणे, ३) हवामान/वातावरण बदलांमुळे होणारे परिणाम टाळणे.

मात्र एनसीएससीएम यांनी बनविलेले नकाशे हे पूर्णपणे उद्देशांच्या उलट बनविलेले आहेत. त्याचे कारण २०११ च्या अधिसूचनेत मुंबईतील कोळीवाड्यांसाठी विशेष तरतुदी होत्या. मुंबई शहरातील कोळीवाड्यांच्या मॅपिंगसाठी विशेष तरतुदी होत्या. ते सीआरझेड-३ मध्ये येत होते. २०११ ते २०२०, नऊ वर्षे झाली. अजूनही कोळीवाड्यांचे मॅपिंग झालेले नाही. किंबहुना मुंबईतील गोराई मनोरी येथील कोळीवाडे जे सीआरझेड-३ मध्ये येतात, ते सीआरझेड-२ मध्ये

वर्गीकृत करण्यात आलेले आहेत. त्यामुळे त्या कोळीवाड्यांना जे संरक्षण मिळणार होते, ते मिळणार नाही, कारण सीआरझेड-२ मुळे तेथे कोळीवाडे पाडून विकासासाठी चटईक्षेत्र येईल व कोळीवाड्यांचा विकास होईल. तरी पारंपारिक सागरी व्यवसाय करणा-या कोळ्यांचे उपजीविकेचे संरक्षणासाठी कोळीवाडा सीआरझेड- ३ संवर्गात वर्गीकृत असले पाहिजे. उपस्थितांनी टाळ्या वाजवून पाठिंबा दर्शविला.

त्यांनी पुढे असे सांगितले की वर्गीकरणात अनेक चुका आहेत. त्याबरोबरच, मॅपिंगमध्येही ब-याच चुका, त्रुटी आहेत. कारण एनसीएससीएम - संबंधित संस्थेने सदरहू नकाशे हे गुगल अर्थवरून बनवले आहेत. स्थानिक परिसरात भेट व सर्वेक्षण केलेले नाही. उदा- आताच श्री अरविंद साने यांनी सांगितले की जुही कोळावाडा आहे. तेथे एक स्ट्रेच आहे. तो सॅण्ड युज आहे. त्या सॅण्ड युजला सीआरझेड-२ मध्ये वर्गीकृत केलेले आहे. कदाचित ते सीलिक कारशेडसाठी केलेले असावे. तर येथे प्रश्न उपस्थित होतो की मूळ स्थिती मॅपिंगऐवजी प्रकल्पासाठी मॅपिंग करत आहेत. तरी जुहू कोळीवाड्याचा स्ट्रेच सॅण्ड युज दाखविण्यात यावा.

अक्सा येथे सॅण्ड युज आहे. तो बीच दाखविलेला आहे. सॅण्ड युज लिहिलेले नाही.

तिसरा मुद्दा म्हणजे नकाशे जे प्रकाशित झालेले आहेत, ते कमी रेझोल्युशनमध्ये झालेले आहेत. ते असे असावेत की सामान्य जनता प्लॉटप्रमाणे पाहू शकेल. ते झाल्याशिवाय सर्वांना त्याची

माहिती कळणार नाही. तरी नकाशे हायर रेझोल्युशनमध्ये तयार करण्यात यावेत. ते सर्व भाषांमध्ये उपलब्ध करण्यात यावेत व नंतरच आक्षेप, सूचना नोंदविण्यात याव्यात.

सीआरझेड-३ (CRZ-III) व ना विकास क्षेत्र/नो डेव्हलपमेंट झोन (NDZ-No Development Zone) मध्येही सर्व कोळीवाड्यांसाठी सुविधा पुरवता येऊ शकतात. कोळीवाडे पुनर्स्थापित होऊ शकतात, सुविधा, रस्ते व दवाखानासुध्दा पुरवता येऊ शकतो.

स्थानिकांमध्ये जाणूनबुजून खोटी व दिशाभूल करणारी माहिती पुरविण्यात येते की CRZ-III मध्ये कुठल्याही सुविधा पुरविता येणार नाहीत, तरी लेखी विकल्प हा CRZ-II चा द्या. खूप लोकांकडून त्यासाठी चुकीचे विकल्प घेतलेले आहेत. तरी कोळीवाड्यासाठी CRZ-III असणे आवश्यक आहे. गोरई, मनोरी क्षेत्र हेही CRZ-III असणे आवश्यक आहे त्याचप्रमाणे नो डेव्हलपमेंट झोन (NDZ-No Development Zone) २०११ च्या अधिसूचनेनुसारच २०० मीटर्सचा आवश्यक आहे.

८) जयश्री जाधव, म्हाडा, मुंबई:-

१९८० मध्ये महाराष्ट्र शासनास असे वाटले की उपनगरांमध्ये परवडणा-या घरांची निर्मिती व्हायला पाहिजे. तरी १९८० मध्ये महाराष्ट्र शासनाचे उद्दीष्ट होते की त्यासाठी ७,००० घरे निर्मिती व ५०० हेक्टर जमिन संपादित करायची होती. जागतिक बँक प्रकल्प अंतर्गत मुंबई उपनगरात, कांदिवली, अंधेरीरोड., चारकोप,

गोराई येते जवळपास ३०० हेक्टर जमिन संपादित केली. सर्व केंद्र शासनाच्या परवानग्या घेतल्या व जे सर्व अभिन्यास पूर्ण केलेले आहेत, तेही १९९१ आधीच पूर्ण केलेले आहेत. नंतर सीझेडएमपीचे नकाशे आले, त्यात सूचना होत्या की जर १९९१ अगोदर अभिन्यास मंजूर घेतलेले असतील व कांदळवनाजवळ जमिनी असतील तर पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, भारत सरकारची पुन्हा परवानगी आवश्यक आहे. म्हणून आम्ही पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाचीही परवानगी घेतली. त्यानंतर जो २०११ च्या अधिसूचनेनुसार सीझेडएमपीचे नकाशा आला व त्यात बफर झोन हा कांदळवनापासून ५० मिटर दाखविण्यात आला. त्यामुळे आमचे अस्तित्वातील पूर्ण झालेलेही प्रकल्प बाधित होत आहेत. तरी आमची अशी सूचना आहे की विकसित झालेले प्रकल्पाबाबत ५० मीटर झोन दाखविण्यात येऊन नये.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी येथे संबंधित म्हाडाच्या प्रतिनिधींना म्हाडाच्या सर्व बाधित प्रकल्पांचा अहवाल लेखी स्वरूपात सादर करण्याच्या सूचना केल्या जेणेकरून बैठकीच्या इतिवृत्तांतासोबत तो शासनास सादर करण्यात येईल.

९) श्री आंकार गुप्ता, वास्तूविशारद व शहर नियोजक:-

सीझेडएमपीचे नकाशे हे २,५०० स्केलला आहेत. ते ४,००० स्केलला कायद्यानुसार हवेत. स्थानिक क्षेत्राचे प्लॅन्स नसतील तर आक्षेप घेण्याचा काहीही फायदा नसतो. कोळीवाडा, तेथील रिकाम्या

जागा/ओपन स्पेसेस, बोटी लावण्याच्या जागा ह्या माहित नसतील, तर येथे असा अर्थ होतो की जी गोष्ट माहिती नाही, तिच्याबाबत संमती घेतली जाते. हे चुकीचे आहे. प्रथम सर्व माहिती उपलब्ध करून नंतर त्याबाबत संमती घेणे हेच योग्य आहे. तरी स्थानिक क्षेत्राचे प्लन्स उपलब्ध करून देण्यात यावेत.

उपलब्ध करून दिलेल्या नकाशात ब-याच त्रुटी आहेत. वाद्रा वरळी सीलिंग, वरळी रिकलेमेशन दाखविलेले नाहीत. चुनाभट्टी बीकेसी रोड दाखविलेला नाही. ब्रेक वॉटर दाखविलेले नाही. इंटरटायडल आपणास नकाशात सापडतच नाही.

तसेच एनडीझेड बाबत सांगायचे तर डीपीमध्ये तो एसडीझेड आहे. तर आम्ही याबाबत सविस्तर माहिती दिल्याशिवाय सूचना, आक्षेप कसे नोंदवू शकतो?

आता ५०० मीटर व ५० मीटर बफरबाबत सांगायचे तर मुंबईच्या पूर्वेकडील बाजूस ५०० मीटर बफर झोन, तर पश्चिमेकडील बाजूस ५० मीटर. हा फरक का. पूर, वादळाचा त्रास सर्वांनाच होणार आहे. सरकारी जमिनीलगत ५०० मीटर्स, तर खाजगी जमिनीलगत ५० मीटर्स. त्याचप्रमाणे दहिसर, बोईसर व ओशिवरी नद्या योग्यप्रकारे दाखविण्यात आलेल्या नाहीत. चुकीच्या गोष्टी दाखविल्यामुळे आक्षेप नोंदविणे शक्य नाही.

१०) श्री हरिश पांडे, न्यु लिंक रोड रेसिडेंट्स फोरम, दहिसर:-

सदरहू नकाशे गुगल मॅपवरुन तयार करण्यात आलेले आहेत. सर्व लिटिगेशन्स, जमिन पुनर्भरण, कांदळवनातील भरण हे सर्व ना विकास क्षेत्र (एनडीझेड) दाखविण्यात आलेले आहे. उदा - गोरार्ई एसेल वर्ल्ड क्षेत्र, बोरिवली, दहिसर, गणपत पाटील नगर. येथे न्यायालयाने बफर झोन घोषित करण्याच्या सूचना दिलेल्या होत्या. न्यायालयाचे पारित केलेले सर्व आदेशांचे दुर्लक्ष करुन बफर झोन आरक्षित करण्यात आलेला नाही. सीझेडएमपीचे नकाशे हे पर्यावरण संरक्षणासाठी हवेत. येथे अवैधपणे वेटलॅण्ड, मॅग्नोस जागा रबलने भरण करुन ते प्रथम ना विकास क्षेत्र दाखवून नंतर सीएसआर संवर्गात दाखवले आहे. ज्यांनी नियम डावलून पर्यावरणाची हानी केली, त्यांनाच सीझेडएमपीचे नकाशे फायदेशीर होत आहेत. ज्यांच्या बाबत न्यायालयाने ताशेरे ओढले पर्यावरणाचे नियम डावलेले, त्यांनाच सीझेडएमपी प्लॅनमुळे प्रोत्साहन देत आहे.

११) श्री मनोज कोळी, खारदांडा -

मी छोटीशी सूचना करत आहे. २०१९ च्या आराखड्यात ब-याच त्रुटी आहेत. त्यामुळे नुकसान होण्याचे नाकारता येत नाही. आम्ही दीवदमण किना-याच्या नकाशाचा अभ्यास केला, त्यात बोटी लावण्याची जागा, मासे सुकविण्याची जागा, कोळीवाडे सर्व दाखविले आहे. येथे फक्त हायटाईड व लो टाईडचे पट्टे दाखविलेले आहेत. याची नोंद घेण्यात येऊन त्याप्रमाणे येथील नकाशात सुधारणा करण्यात याव्यात.

१२) श्री रफिक सुधाई, गोराई:-

आम्हांला कुठलाच गाव नाही. आमचे गोराई हेच गाव आहे. आमची एकच विनंती आहे की रस्त्याच्या बाजूला आमच्या गावात शेतकऱ्यांची बरीच घरे आहेत. मुंबई महानगरपालिकेत प्लॅन मंजूर करताना आम्हास सांगितले की ते क्षेत्र सीआरझेड-३ मध्ये वर्गीकृत केलेले आहे. तरी घराचा प्लॅन मंजूर करावा.

येथे सदस्य, पर्यावरणविषय जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की तुमच्या क्षेत्रातील सीआरझेड-३ चे सीआरझेड-२ मध्ये वर्गीकृत करण्याची सूचना एसेल वर्ल्डच्या वेळी आलेली आहे. त्यात तुमचाही भाग येतो. तरी परत परत एकच सूचना सांगू नये.

१३) श्री धीरज भंडारी, चारकोप:-

आमच्या चारकोप गावाचे सीमांकन करून त्या अहवालाची प्रत मागितली होती. ती आम्हांल मिळावी. त्याचप्रमाणे आमच्या खाजगी जागेत अतिक्रमण झालेले आहे. ते काढण्यात यावे.

१४) श्री संतोष कोळी, मढ कोळीवाडा:-

मुंबईत कोठे मॅग्रेस उरले असेल तर ते फक्त आमच्या भागात आहे. आता तेथे बिल्डर लोकांची नजर पडून कंपाऊंड पडत आहेत. एक एक कोळीवाडा नष्ट होत आहे. परवानगी कशी येते ते माहित नाही, पण डंपरच्या डंपर आणून मॅग्रेसच्या जागेवर टाकले जातात. पोलिस संरक्षण असूनही हे होत आहे. आम्ही पिढ्यानुपिढ्या येथे राहत आहोत. आम्ही जवळा सुकविण्यासाठी मढ होऊन

चारकोपपर्यंत जात होतो. खारजमिनीवर समुद्राचे पाणी परत गेल्यावर त्यावर आम्ही जवळा सुकवितो. त्या आम्हांला राखीव ठेवलेल्या जमिनीवर बिल्डर लोकांनी कंपाऊंड घातलेले आहे. १९८३ साली शासनाने आदेश दिलेले आहेत की मच्छिमर गावाजवळील शासकीय जमिनी ह्या मच्छिमारांच्या विकासाकरिता व मत्स्य उद्योगांकरिता - मासे सुकवणे, बोटी शाकरणे यासाठी राखीव ठेवाव्यात. मात्र दिलेल्या होत्या, त्यापण काढून घेण्यात आल्या.

भूखड क्रं. १२९, ऐरोली हा मत्स्य उद्योगांकरिता असलेला आमच्याकडून काढून घेतला व पर्यटन विभागाला अर्धी व अर्धी कोस्ट गार्ड विभागाला दिली. आम्ही जायचे कुठे? शासनाची इच्छा दिसते की इतिहासात पुस्तकात कोळीवाड्याची माहिती असावी. कारण सीआरझेड-३ मध्ये आम्हास सुविधा देण्याचे वचन होते. आता सीआरझेड-२ मध्ये वर्गीकृत केलेले आहे. अध्यक्षांनी संबंधित व्यक्तीस फक्त आक्षेप नोंदविण्याची सूचना केली. भाषण व प्रश्न विचारू नये असे सांगितले.

त्यांनी दिलेल्या सूचनांचे पालन करण्याची विनंती केली.

यावेळी आक्षेप नोंदविण्यात आला की आमच्या स्वतःच्या बोटी आहेत. मात्र आमच्या गावात फेरी बोटीचा लॅण्डिंग पॉईंट दाखवला आहे.

१५) उज्जवला पाटील,महाराष्ट्र मच्छिमार कृती समिती:-

संबध मुंबई, बृहन्मुंबई व सर्व कोळीवाड्यांकडून आपणास एकच विनंती आहे की २०११ ची अधिसूचना डॉ. स्वामीनाथन समितीच्या शिफारशीनुसार पारित झाली त्यावेळी राष्ट्रीय स्तरावरील समिती, राज्यस्तरीय समिती, जिल्हास्तरिय समितीत प्रतिनिधी घ्यायचे होते. कोस्टल झोनचे प्रतिनिधी नसतील तर सीआरझेडच्या रेषा आखताना कोळीवाडा, मच्छिमारांच्या मासे सुकविण्याच्या जागा, त्याचे सर हे सूचित झालेले आहेत. मात्र २०१९ ची अधिसूचनेत मच्छिमारांना दुर्लक्षित करण्यात आलेले आहे.

तरी सीझेडएमपीचा नकाशा सुधारित करताना राष्ट्रीय स्तरावर, राज्य स्तरावर, जिल्हास्तरावर मच्छिमार समुदायाचा प्रतिनिधी असलाच पाहिजे. १९५०-५१ च्या नकाशात मच्छिमारांचे स्टेक दाखविण्यात आलेले आहेत. भारत सरकारचा १६ जानेवारी, २०२० चा आदेशानुसार जर तेल, नैसर्गिक वायू शोधण्यासाठी मच्छिमारांचा पारंपारिक स्टेक/पारंपारिक मच्छिमारीची जागा हवी असल्यास त्या पर्यावरण खात्याच्या परवानगीशिवायही त्या जागेवर संशोधन करण्यात येईल.

तरी अधिसूचनेत बदल, सुधारणा करताना पारंपारिक मच्छिमार समुदायाचे प्रतिनिधी समितीवर असावेतच, म्हणजे काही चुका टाळता येतील. सीआरझेड, १९९१ नंतर २९ वेळा बदलण्यात आलेला आहे. मच्छिमार समुदायाचे हित सांभाळण्यात यावे.

१६) श्री जोसेफ फरासो, गोराई, मुंबई -

नविन नकाशात मार्ले ते मनोरी, मार्ले ते एसेल, बोर्ली जेटी ते एसेल फेरी बोटी दाखविलेल्या आहेत. मात्र बोर्ली जेटी ते गोराई जेटी ही फेरी बोट दाखविलेली नाही. ती दाखविण्यात यावी.

१७) श्री लक्ष्मण कोळी, भाटी मच्छिमर ग्रामविकास मंडळ:-

भाटी कोळीवाडाकडे दक्षिणेकडे इपीइन ११२ मासे सुकविण्याची जागा दाखवली नाही. त्याचप्रमाणे गावात रिट्रीट हॉटेल आहे. त्याचे नांव बरोबर आहे, पण आमच्या गावाचे नांव चुकीचे लिहिले आहे. हॉटेल आमच्या नंतर आले, पण त्याचे नाव बरोबर लिहिले, पण आम्ही गरीब कोळी, म्हणून आमच्या गावाचे नांव चुकीचे लिहिले असे म्हणायचे का? त्याचप्रमाणे भाटी गावच्या पूर्वेला मॅग्नोसचे जंगल आम्ही सांभाळले. मात्र आता तेथे बिल्डर भराव टाकत आहेत. कांदळवन नष्ट करत आहेत. आम्ही एक झाड तोडले, तर आम्हांस दंड व शिक्षा होते. पण बड्या बिल्डरला काहीही होत नाही. आम्ही ब-याच तक्रारी दिल्या. पण काहीही होत नाही.

१८) डॉ. गिरीश साळगावकर, राहणार-ठाणे:-

त्यांनी अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांना उपस्थितांच्या भावना समजून घेण्याची विनंती केली. या संस्थेने पूर्वी २०१८ साली स्थानिकांच्या सूचना वा हरकती घेतल्या आहेत. त्याचे काय झाले? ते उत्तर देण्यास बांधिल आहेत. त्यावेळीही सांगितेल होते की कोळीवाडा दाखवा, त्यांनी आजही

दाखविलेले नाहित. नआता हरकती घेतात आहे. त्याचे काहीही करणार नाही. ०६ सप्टेंबर, २०१३ सालची मार्गदर्शक तत्वे सांगितली आहेत. त्यात सांगितले होती की स्थानिक कोळीवाड्यातील लोकांना बरोबर घेऊन कोळीवाडे शोधा व सीमांकन करा. यांनी अजूनही काहीही केलेले नाही. किती गावात, किती कोळीवाड्यात गेले याची माहिती द्या. ते कुठेही गेलेले नाहित. तर प्रथम त्यांनी अभ्यास करावा. संबंधित संस्थेने काहीही केलेले नाही. आमचा कोळीबांधव भोळा आहे. म्हणजे हे सर्व चुकीचे चाललेले आहे. प्रथम यांनी सर्व माहिती व्यवस्थित द्यायला पाहिजे होती, मग हरकती, सूचना मागवायला पाहिजे होत्या.

१९) उपस्थितांपैकी एक महिला हिन्दीत सांगत होत्या की आम्ही मागच्या बैठकीत बरेच हरकती, आक्षेप नोंदविलेले होते. आम्हांला माहित नाही की काय झाले. जनसुनावणीसही आम्हांला बोलविण्यात आलेले नाही. यावर आमचे आक्षेप आहेत.

२०) श्री राजेश मांगेला, गोरगाव,

२०११ साली अधिसूचना प्रसारित झाली. त्यात कोळीवाड्यांच्या बाबतीत विशेष तरतुद टाकण्यात आली. त्यासाठी आम्ही व आमच्या गोरगाव गावाने संपूर्ण आयुष्य घालवले. ३ फेब्रुवारी, १९८८ रोजी आमच्या गावाला शासनाने पत्र पाठवले की ५०० मिटरस आत असल्याने आम्हांला परवानगी दिली नाही. मात्र बिल्डरांना एसआरए

प्रकल्पासाठी लगेचच परवानगी देण्यात येते. मग स्वामीनाथन समिती समोर देशभरातली हरकती, आक्षेप नोंदविण्यात आले.

त्यावेळी डॉ. हर्षवर्धन यांनी सांगितले की सर्व कोळीवाडे हे सीआरझेड-३ मध्ये वर्गीकृत करण्यासाठी सर्वांनी निवदने दिलेली आहेत. तरी आपण तोच तोच विषय काढू नये. त्याचप्रमाणे जे नकाशे बनविले आहेत, तो ड्राफ्ट आहे. त्यात ज्या त्रुटी आहेत, त्या सुधारण्यासाठी ही जनसुनावणी आहे. तरी आपण आता तो विषय परत चर्चेसाठी घेऊ नये.

२१) एडव्होकेट सुथरा, बोरिवली:-

स.न.१६३, गोरार्ड चारकोपला आहे. तेथे बंगला स्किमसाठी जमिन दिली होती. मात्र नंतर ५० मीटर्समध्ये येत असल्याने रस्त्याचे बांधकाम केले नाही. तर येण्यासाठीचा रस्ता बंद करणार का? येथे सरकारमध्ये व विविध विभागात समन्वय नाही असा आरोप झाला. उदा- म्हाडा/एमएमआरडीए, एसआरए, महानगरपालिका, तहसीदार इ. तरी यासाठी एकत्रित वर्कशॉप घ्या. योजना अंमलबजावणी करताना संबंधित शासकीय विभागांची एकत्रित समिती तयार करा व समन्वयाने काम हाती घ्या.

२२) श्री निकोलस अलमोडा, मुंबई:-

कोळीवाडा हे शिवाजीमहारांजापासून आहेत. पण अजूनही त्यांना प्रॉपर्टी कार्डही मिळालेले नाही. हे नविन अधिसूचना आणली, यात एकाही मच्छिमाराचा उल्लेख नाही. मुंबई शहरात १८९ गावे, ४२

कोळीवाडे आहेत. कोळीवाडाला कोणी मायबाप नाही. मी नदीप्रदूषणाच्या विरुद्ध पिटीशनर आहे. पिटीशन नं० १७ /२०११. मुंबईत चार नदी आहेत - बोईसर, दहिसर, ओशिवरा आणि मिठी. सर्व नद्यांचे पाणी काळे झालेले आहे. मी माजी नगरसेवक आहे. आम्ही १८८८ पासून कॉर्पोरेशन झाल्यापासून आम्हीही कर भरतो, कोळीवाडा संपविण्याचा की प्रयत्न करेल ,तर आम्ही ते होऊन देणार नाही.

श्री हेमंत कोळी, मालवणी, श्री सुभाष गावण, दहिसर, रेखा भाकरे, दहिसर, श्री कृष्णा कोळी, श्री हरिहरेश्वर कोळी, मालवणी,त्याचप्रमाणे श्री निळकंठ चिमणेकर, श्री विजय पाटील, श्री परमार कबाब, गोरेगाव, सुरेखा गवळी, वर्सोवा

यांनी चर्चेत भाग घेतला. वरिल उपस्थितांनी चर्चिलेल्या मुद्द्यांवरच कोळीवाडा सीआरझेड-३, नकाशा दुरुस्ती याबाबत आपले मत परत सांगितले.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी येथे मत मांडले की जवळजवळ सर्वच उपस्थितांनी गोरार्ई ते विक्रोळी पर्यंतच्या सर्व कोळीवाड्यांची नोंद ही सीआरझेड-३ मध्ये वर्गीकृत करावी अशी मागणी केलेली आहे.

श्री नरेश पाटील, टाटा पॉवर, श्री दिलिप मेग, माहूल, श्री गणेश सांवत, बीपीसीएल, आरती रामाणी-अजमेरा यांनी चर्चेत भाग घेताना त्याच्या उपक्रमांची सीआरझेडमुळे कसे नुकसान होईल याबाबत

विवेचन केले व आपल्या हरकती, सूचना लेखी स्वरूपातही सादर केल्या.

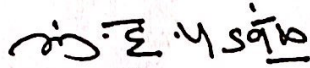
सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांनी सांगितले की बैठकीत उपस्थित करण्यात आलेल्या हरकती, आक्षेप, सूचना यांचा नोंद करण्यात आलेले असून त्याचा बैठकीच्या इतिवृत्तान्तात समावेश करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे ब-याच कोळीवाड्याचा उल्लेख नाही याची नोंद घेण्यात आलेली आहे. आपत्कालिन व्यवस्थापन योजनेबाबतही नोंद घेण्यात आलेली आहे.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर लोकसुनावणी समिती यांनी पुढे सांगितले की मप्रनि मंडळ कार्यालयास प्राप्त झालेल्या लेखी सूचना, आक्षेप, बैठकीतील लेखी आक्षेप बैठकीच्या इतिवृत्तान्तासोबत पर्यावरण विभागास सादर करण्यात येईल. त्याचप्रमाणे ज्यांना लेखी आक्षेप नोंदवायचे असतील, त्यांनी ते स्थानिक मप्रनि मंडळास सादर करावेत. तेही अंतिम अहवालासोबत केंद्र शासनास पाठविण्यात येतील. त्याबाबत योग्य तो निर्णय घेईल. त्यांनी सर्व उपस्थितांचे, शासकीय अधिका-यांचे आभार मानले व बैठक संपन्न झाल्याचे घोषित केले.

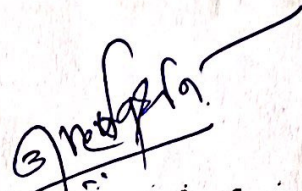
प्रादेशिक कार्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण मंडळ, मुंबई, जिल्हाधिकारी कार्यालय, मुंबई उपनगर जिल्हा या दोन्ही कार्यालयात प्राप्त झालेल्या लेखी सूचना व आक्षेप व जनसुनावणी दरम्यान प्राप्त झालेल्या सर्व लेखी हरकती/सूचना/आक्षेप यातील सर्व

मुद्द्यांवर जनसुनावणीत चर्चा झालेली असून तो सर्व दस्तावेज (लेखी सूचना/आक्षेप) जनसुनावणीचे इतिवृत्तासोबत पुढील कार्यवाहीसाठी पर्यावरण विभागास सादर करण्यात येत आहे.

माननीय अध्यक्षांचे आभार मानून बैठक संस्थगित करण्यात आली.

(सतीश पडवळ)

समन्वयक,
पर्यावरणविषयक जाहिर
जनसुनावणी समिती
तथा
उप प्रादेशिक अधिकारी,
मुंबई-२,
मप्रनि, मुंबई

(डॉ. अनंत हर्षवर्धन)

सदस्य,
पर्यावरणविषयक जाहिर
जनसुनावणी समिती
तथा
प्रादेशिक अधिकारी,
मुंबई,
मप्रनि, मुंबई

(निलिमा धायगुडे)

अध्यक्षा,
पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती
तथा
अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर जिल्हा,